

תינוקת פרק עשירי גדה

עא.

עין משפט נר מצוה

א א ב מו" פ"ד מהל'
טמאיל משכב ופסוק
הלוי' פסוק עין ופסוק
ב א מו" פ"ד מהל' טמאיל
מה הלוי' קטן מיתיה לה
פג ד מו" פ"ד מהל' טמאיל
פג ד מו" פ"ד מהל' טמאיל

תוס' הרא"ש

אלא טעמא דב"ש כדתיב
בראשונה כ"י תימא
דמשמע דרך ברייתו דב"ש
היא דבמו"ק קטן מיתיה לה
בדרי שאר בראשונה
דקאמר בראשונה היו
מוליגין לבית האבל כ"י.
בראיטו היתה הוצאת הפת
קשה לקרוביו כ"י.
ובתוספתא קתני להו
לכולהו בהרי הדרי ומשמע
דק"ל הכי כ"י שהתקינו
למסוף. ואומר ר"ת ברייתא
היא דבמו"ק קטן מיתיה לה
עליה סמוך למיתה דמדורו
כ"י דאורייתא יש להם טומאת
זבחה. ופליג דמתניתין
קיימא ארשא דקתני גדה
טמאה באבן מטמא עד
שימוק הבשר ודך חומרא
מוקי ב"ש בכל הנשים.
דב"ש פליגי עלייהו בהא.
והכי מיתיה מתן ברייתא דכי
הכי דתקינו חכמים על כל
בדוים סמוך למיתה משום
כבוד זבין חיים הי"נ תקינו
דכל הנשים
(במחמירות) [מטמאות]
באבן מטמא. או א"י הכי
קתני בראשונה היו נוהגין
כ"י להבטח התקינו
ב"ש א"י פקדו מקומו טמא.
והיה חיפוק לי בלא טעם
דמקור שהיו נכבדים. וצ"ל
שחבתו טומאת מקור חשיב
כדם נדה אע"פ שנעקר
ממנה משמחה ומטמאה
במשא כידן דם נדה ובעין
ההרהר: ופליג ד"י יהודה
כבר באהל נמי מטמא. הא
ספק בחייו כולו ספק צמיתו
קטת צמיתו: ד"ג בפ' ר"ח
ובתוספתא דאהלות (פ"ד) הרוג שיצא
ממנו רביעית דם בחייו ובמותו ועדיין
לא פסק ספק רובו מחיים בו. ורבינו
שמואל כתב דלא איתפרש ומפרש
ר"י ועדיין לא פסק ספק משמת ושמא
הולך ורבה עד שיהא רביעית שלמה
ואף ע"ג דהשתא ליכא אלא רובו
לאחר מיתה לגורו אטו כולו מדין
דס תצוקה אכל כשראיתו כשפסק
משמת לא גזרו עליו דין דס תצוקה
כי זודלי לא יכא רביעית לאחר
מיתה צמה שילא אחרי כן ודמו
מטפטף לגומא (שמת) מספקת ליה
לר"י אי צעי רבי יהודה ועדיין לא
פסק כרצון וטיפה של מיתה לאו
דוקא אלא הכי קאמר ומה שיטפטף
לאחר מיתה אינו מתבטל ראשון
ראשון אלא מנטרפין כולן עד שיהא
צו שיעור לטמא ולרצון מנטרפין
ט' דראשון ראשון צטל או דילמא לא
רבי יהודה אע"ג דאין דרך לעמוד על העץ אלא מעט ורצון דקאמרי ראשון ראשון נפסק פירוש מלהיות שומת אילו היה מטפטף היה טהור דראשון ראשון צטל וחכמים דבתי דבי היינו תנא קמא דמפרשי טעמיהו אמרי פליגי אדרכי יהודה מפני שראשון ראשון נפסק וכן נמי ר' יהודה צמר הכי מפרש טעמא אמאי פליג אדרכי ש' אומר טיפה של מיתה עומדת על העץ ור"ת מפרש ועדיין לא פסק שאחר שנודע לנו שמת ראינו שלא פסק וזודלי איכא מיעוט לאחר מיתה כדמפרש ואזיל ספק רוצה מחיים ספק מיעוט כ"י ואתא לפוקי מתנא קמא דאמר אפי' היכא דליכא לפוקי שמה יכא כולו מחיים טמא: וד' מן מטפטף לגומא. רבי יהודה נקט גומא משום שהזכיר טפטף שיהא יחד ומנטרף דכלאו גומא אינו מתעבד יפה אלא נוטף כאן וכאן אכל רבי שמעון דנקט שומת אפילו בצרף מתעבד יפה:

והאנן תנן שחרדה מסלקת הרמים. כלאו מתניתין להכא הוה
מני למפרך ארצו אלא אגב דקאי לפרושי ממני' פריך
אמתניתין: אלא טעמא דבית שמאי (ט) בדתנן בראשונה. משמע
דך לא אחי ככ"ה ומיתה דבסוף מועד קטן (דף ס:) תני לה גבי
הילכתא פסקתא משמע דבטלוהו
הלכתא כמו שהתקינו לבסוף
ובתוספתא דמכילתין (פ"ט) קתני לכולהו
ואומר ר"ת דברייתא דהכא איירי
בכלים שהיו עליה סמוך למיתה
ומדור צ"ה כללים שיש עליהם טומאת
זבה אכל פלוגתא דמתניתין ארשא
דזו וזבה מוטמאין בצבן מסמא עד
שימוק הבשר כ"י שמה יתעלפה וכן
חומרל מוקי צית שמאי בכל הנשים
שמטמאין בצבן מסמא עד שימוק
הבשר והוא דוקא פליגי צ"ה ועי"ל
דבראשונה להכא היינו דמתמילה
היו נוהגין ככ"ה ולבסוף התקינו
לכ"ע שיהיו רובתין כתיב שמאי:
מטמא משום כהם. פ"י כס
נדה נמשחו דאי משום

מת צעי רביעית: **מקור** מקומו
מבשרו ולא מחמת אונסו אלא טעמא דב"ש
כדתניא בראשונה היו מטבילין בליים על
גבי נדות מתות והיו נדות חיות מתביישות
התקינו שיהו מטבילין על גבי כל הנשים
מפני כבודן של נדות חיות בראשונה היו
מטבילין על גבי זבין מתין והיו זבין חיין
מתביישין התקינו שיהו מטבילין על גבי
כל האנשים מפני כבודן של זבין חיים:
מתני' האשה שמתה ויצאה ממנה רביעית
דם מטמאה משום כתם ומטמאה באהל
רבי יהודה אומר אינה מטמאה משום כתם
מפני שנעקר משמתה ומודה רבי יהודה
ביושבת על משבר ומתה ויצאה ממנה
רביעית דם שהיא מטמאה משום כתם אמר
רבי יוסי לפיכך אינה מטמאה באהל: **גמ'**
מכלל דתנא קמא סבר אף על גב דנעקר דם
משמתה מטמאה משום כתם אמר (רבי)
זעירי **ב** מקור מקומו טמא איכא בינייהו:
ומודה רבי יהודה: מכלל **ט** דתנא קמא סבר
באהל נמי מטמאה אמר רבי יהודה דם תבוסה
איכא בינייהו דתניא איזהו דם תבוסה פירש
ר"א ברבי יהודה הרוג שיצא ממנו דם בין
בחייו בין במותו ספק בחייו יצא ספק במותו
יצא ספק בחייו ובמותו זהו דם תבוסה וחכמים
אומרין **ב** ברה"י ספקו טמא ברה"ר ספקו טהור
אלא איזהו דם תבוסה הרוג שיצא הימנו
רביעית דם בחייו ובמותו ועדיין לא פסק ספק
רובו בחייו ומיעוטו במותו ספק מיעוטו בחייו
ורובו במותו זהו דם תבוסה רבי יהודה אומר
והיה מוטל במטה ורמו מטפטף לגומא טמא
מפני שהטפה של מיתה מעורבת בו וחכמים

ויקדש עצמו בשעת תשמישו אמרו הרבה
עשו כן ולא הועילו אלא יבקש רחמים ממי
שהבנים שלו שנאמר הנה נחלת ה' בנים
שכר פרי הבטן מאי קא משמע לן דהא בלא
הא לא סגי מאי שכר פרי הבטן א"ר חמא
ברבי חנינא בשכר **ט** שמשוהין עצמן בבטן
כדי שתזרע אשתו תחילה נותן לו הקב"ה
שכר פרי הבטן: בית שמאי אומרין [וכו']:
מאי טעמיהו דבית שמאי אי נימא משום
דכתיב **ו** ותתחלחל המלכה **א** ואמר רב אלמדר
שפרסה נדה הכא נמי אגב ביערותא
דמלאכא דמותא חזיא והאנן תנן **א** שחרדה
מסלקת את הרמים הא לא קשיא פחדא
צמית ביערותא מרפיא אלא הא **ט** דתנן
ב"ש אומרין כל האנשים מתים זבין וב"ה
אומרין אין זב אלא מי שמת זב **ט** אקרי כאן
מבשרו ולא מחמת אונסו אלא טעמא דב"ש
כדתניא בראשונה היו מטבילין בליים על
גבי נדות מתות והיו נדות חיות מתביישות
התקינו שיהו מטבילין על גבי כל הנשים
מפני כבודן של נדות חיות בראשונה היו
מטבילין על גבי זבין מתין והיו זבין חיין
מתביישין התקינו שיהו מטבילין על גבי
כל האנשים מפני כבודן של זבין חיים:
מתני' האשה שמתה ויצאה ממנה רביעית
דם מטמאה משום כתם ומטמאה באהל
רבי יהודה אומר אינה מטמאה משום כתם
מפני שנעקר משמתה ומודה רבי יהודה
ביושבת על משבר ומתה ויצאה ממנה
רביעית דם שהיא מטמאה משום כתם אמר
רבי יוסי לפיכך אינה מטמאה באהל: **גמ'**
מכלל דתנא קמא סבר אף על גב דנעקר דם
משמתה מטמאה משום כתם אמר (רבי)
זעירי **ב** מקור מקומו טמא איכא בינייהו:
ומודה רבי יהודה: מכלל **ט** דתנא קמא סבר
באהל נמי מטמאה אמר רבי יהודה דם תבוסה
איכא בינייהו דתניא איזהו דם תבוסה פירש
ר"א ברבי יהודה הרוג שיצא ממנו דם בין
בחייו בין במותו ספק בחייו יצא ספק במותו
יצא ספק בחייו ובמותו זהו דם תבוסה וחכמים
אומרין **ב** ברה"י ספקו טמא ברה"ר ספקו טהור
אלא איזהו דם תבוסה הרוג שיצא הימנו
רביעית דם בחייו ובמותו ועדיין לא פסק ספק
רובו בחייו ומיעוטו במותו ספק מיעוטו בחייו
ורובו במותו זהו דם תבוסה רבי יהודה אומר
והיה מוטל במטה ורמו מטפטף לגומא טמא
מפני שהטפה של מיתה מעורבת בו וחכמים

צעי רביעית: **מקור** מקומו
מבשרו ולא מחמת אונסו אלא טעמא דב"ש
כדתניא בראשונה היו מטבילין בליים על
גבי נדות מתות והיו נדות חיות מתביישות
התקינו שיהו מטבילין על גבי כל הנשים
מפני כבודן של נדות חיות בראשונה היו
מטבילין על גבי זבין מתין והיו זבין חיין
מתביישין התקינו שיהו מטבילין על גבי
כל האנשים מפני כבודן של זבין חיים:
מתני' האשה שמתה ויצאה ממנה רביעית
דם מטמאה משום כתם ומטמאה באהל
רבי יהודה אומר אינה מטמאה משום כתם
מפני שנעקר משמתה ומודה רבי יהודה
ביושבת על משבר ומתה ויצאה ממנה
רביעית דם שהיא מטמאה משום כתם אמר
רבי יוסי לפיכך אינה מטמאה באהל: **גמ'**
מכלל דתנא קמא סבר אף על גב דנעקר דם
משמתה מטמאה משום כתם אמר (רבי)
זעירי **ב** מקור מקומו טמא איכא בינייהו:
ומודה רבי יהודה: מכלל **ט** דתנא קמא סבר
באהל נמי מטמאה אמר רבי יהודה דם תבוסה
איכא בינייהו דתניא איזהו דם תבוסה פירש
ר"א ברבי יהודה הרוג שיצא ממנו דם בין
בחייו בין במותו ספק בחייו יצא ספק במותו
יצא ספק בחייו ובמותו זהו דם תבוסה וחכמים
אומרין **ב** ברה"י ספקו טמא ברה"ר ספקו טהור
אלא איזהו דם תבוסה הרוג שיצא הימנו
רביעית דם בחייו ובמותו ועדיין לא פסק ספק
רובו בחייו ומיעוטו במותו ספק מיעוטו בחייו
ורובו במותו זהו דם תבוסה רבי יהודה אומר
והיה מוטל במטה ורמו מטפטף לגומא טמא
מפני שהטפה של מיתה מעורבת בו וחכמים

(א) געיל לא: (ב) טוטה כ:
גמילה טו, (ג) עיל לנו. טוטה
כ: (ד) געיל דמיתה: (ה) געיל
לה. וטוטה, (ו) תוספתא פ"ט
היא' מ"ק פ: (ז) חולין פ:
(ח) געיל טוטה: (ט) געיל
מכלל דרי' סבר. רש"י:
(י) [תוספתא דהלכות פ"ד
ה"ו ע' אהלות פ"ג מ"ה
וממה ה"ש הא דמיתיה הכא
מבנייתא וזיקת ממני'
(כ) ויקרא טו, (כ) ובריות
ה: (ל) געיל דמיתה:
(מ) געיל מיתיה שמה על
זה מפ"ד מ"ה דהלכות:
(נ) ר"מ מ"ו וצ"ל טמא:
(ס) געיל חולין. מוס' ד"ה
דאין חולין.

תורה אור השלם

1. דהה נחלת ה' בנים שכר פרי הבטן: תהלים כגו כ.
2. ותבואה וגיורת אֶסתר וקסיהו וגיורו לה ותתחלחל המלכה מאד וישלחו בגדים לכהן: את קרובי וקסירי שקו מעילי ולא קבל:

מוסף רש"י

ותתחלחל: מתמסק חלל
גופה (מגילה טו). שחרדה
מסלקת את הרמים.
דקמי היע שעת ופתה ולא
דקמי טמאה: מפני שמה על
גומא פ"י ר"ת אומר אם
היה צמיתא והגיע שעת
וסתה ולא דקמי טמאה עד
דקמי אחי כן ומלאכה
טמאה: ולא אמר אורח גומא
פ"י שחרדה מסלקת את
הרמים (טוטה כ). פחדא
צמיתא. דלמה שיהיה בלא
פחאס אלא דוחפת שמה יכא
אויבין להרבה. גומא את
המקור מלהוא דם. ואפילו
כשעת וסתה (פ"ט)
ביערותא. הנהא פחאס
בנון ו' שלל היתה חרדה עד
עכשיו ופחאס היא מרגשת
בצמיה וכן באחר שפלת לה
שומעת מרדכי פחאס.
מורפיא. הרמים פוחת את
המקור (טוטה). מבשרו. ממה
אביו ומתוקן ילכו (ברכות)
על גבי נדות מתות.
הכלל ששמתו בין צעיר
בחי' שמתו צמיתא.
הנהא ממתה צמיתא
דרך ש ואפילו אינו דם, והיו
נדות חיות מתביישות.
שעוטה בין מה שאין מקור
לשאר ממות (טוטה).
מקומו טמא. וכל דם הכא
דרך ש ואפילו אינו דם, והיו
היו אינו טמאה לעומת אדם
טומאת ערב. ולא נעשה
צמיתו טמא (ש"י טו).